

Akkoord over arbitrage

Kerk wil ook verjaard seksueel misbruik erkennen en desgewenst vergoeden

- ▶ Ook als de dader is overleden, kan een dossier worden ingediend
- ▶ Vergoedingen van 2.500 tot 25.000 euro
- ▶ Niemand weet hoeveel dit de Kerk zal kosten

Erik DE SMET

De bisschoppen van België en de hogere oversten van de religieuze ordes en congregaties in ons land aanvaardden de aanbeveling van de parlementaire opvolgingscommissie Seksueel Misbruik tot oprichting van een onafhankelijke arbitragecommissie. Slachtoffers van seksueel misbruik in een pastorale relatie zullen voortaan een beroep kunnen doen op bemiddeling van die commissie, in het bijzonder voor het uitwerken van een financiële tegemoetkoming bij verjaarde feiten.

De bisschoppen Guy Harpigny en Johan Bonny maakten het voornemen bekend. „Het gaat om een procedure bij een neutrale instantie, buiten de structuren van de Kerk”, benadrukken ze. „Op die manier hopen we te kunnen bijdragen tot de erkenning en het herstel van het leed dat slachtoffers van misbruik werd aangedaan, ook als de feiten juridisch zijn verjaard. Met die aanpak wil de Kerk tegemoetkomen aan wat

De bisschoppen Harpigny en Bonny in het federale parlement. © Imageglobe

de samenleving van haar verwacht.”

Vóór 31 oktober 2012 kunnen slachtoffers een dossier indienen bij het arbitrageorgaan, ook wanneer de dader is overleden. Bewijzen van het misbruik hoeven ze niet te leveren, maar onafhankelijke arbiters zullen wel de geloofwaardigheid van de klagers beoordelen. De vier voorziene categorieën van schadevergoeding, van 500 tot 25.000 euro, afhanke-

lijk van de ernst en van de duur van het misbruik, liggen in de lijn van de maatstaven die het gerecht nu al hanteert.

De regeling lijkt op wat de Kerk in Nederland en Duitsland al aan slachtoffers voorstelde, alleen zijn de bedragen van de schadevergoedingen beduidend lager. Volgens mgr. Bonny zijn de tarieven alvast hoger dan wat rechters in ons land doorgaans opleggen bij gelijkaardige feiten.

De bisschoppen wijzen er bovendien op dat er geen werkingsgeld van de bisdommen zal worden gebruikt voor de vergoedingen en dat ook de daders hun deel zullen moeten bijdragen.

Raf Terwingen (CD&V), lid van de parlementaire opvolgingscommissie, wil nu dat het parlement een soortgelijke arbitrage aanbiedt aan sportclubs, scholen, jeugdbewegingen en verenigingen, zodat ook slachtoffers van

seksueel misbruik in die kringen morele en financiële compensaties kunnen vinden. „De Kerk gaf het goede voorbeeld”, zegt hij. „Nu is het aan de politiek om te waken over andere slachtoffers in gezagsrelaties.”

„De Kerk gaf het goede voorbeeld. Nu moet de politiek waken over andere slachtoffers”

Het laatste woord over seksueel misbruik in de Kerk is echter nog lang niet gezegd. De Kerk wil bovenal het lijden van de slachtoffers erkennen en tot verzoening komen, maar is ze niet overmoedig door zich nu gul te tonen? Tenslotte weet geen mens hoeveel de regeling haar zal kosten.

De bisschoppen zijn echter vastberaden: „Als verantwoordelijken willen we volop kiezen voor erkenning en herstel van de slachtoffers. We willen voor hen aanspreekbaar zijn en samen met hen zoeken naar de beste weg om hen tegemoet te komen.”

Binnenkort verschijnt een document over de aanpak en de preventie van seksueel misbruik in de Kerk. Het zal ook een analyse bevatten van de factoren die tot seksueel misbruik kunnen leiden evenals van het aanbod van de Kerk aan slachtoffers.

Rapport schokt Nederlandse Kerk

Reeds in de jaren 1940 waren kerkelijke bestuurders zich bewust van de omvang van seksueel misbruik door geestelijken, maar doeltreffend optreden bleef uit

Voor de Nederlandse katholieke Kerk kwam het rapport van de onafhankelijke commissie-Deetman over misbruik van minderjarigen in haar schoot aan als een mokerslag. Oud-minister Wim Deetman, die de bisschoppen en oversten volledige openheid had gevraagd, schat op basis van grondig archiefwerk het aantal slachtoffers sinds 1945 op meer dan 10.000. Zijn medewerkers konden achthonderd daders identificeren. Dat is meer dan vermoed.

Het 1.300 bladzijden tellende rapport is niet mals voor de kerkleiding. Reeds vanaf de jaren 1940 waren de verantwoordelijken in bisdommen en congregaties zich scherp bewust van de omvang van de problemen en vaardigden bijvoorbeeld jezuïeten en salesianen strenge gedragsregels uit over de omgang met minderjarigen.

Wim Deetman: „We kunnen dus niet spreken van onwetendheid. De aanpak richtte zich bijna uitsluitend op ambtsdragers. Overplaatsting, eventueel naar het buitenland, was een van de meest toegepaste maatregelen. Van enige hulp aan slachtoffers heeft de commissie weinig gevonden.”

Het rapport stelt ook vast dat psychische problemen vaak geen beletsel waren voor intrede en

dat de oversten misbruik plegende priesters beschouwden als individuele gevallen en de Romeinse regel niet toepasten om hen onverwijld uit het ambt te verwijderen.

Vlamingen in Nederland

Deetman wijst op „gebrek aan toezicht” als belangrijkste oorzaak van de golf van seksueel misbruik van minderjarigen in de Kerk. Hij noemde uitdrukkelijk het lakse beleid van kardinaal Simonis in Utrecht en oud-bisschop

Bär in Rotterdam. Mgr. Bär wijdde mannen tot priester die voor het ambt niet geschikt werden geacht en van wie zich later vijf schuldig maakten aan misbruik van minderjarigen.

Ook de Kerk in België komt ter sprake. Meermaals deden Belgische bisschoppen een beroep op een gespecialiseerde inrichting in het Nederlandse Heiloo om daders te behandelen. Nadien bleven die plegers in Nederland. Zo is er het geval van een priester die zich in 1956 en 1957 in Hasselt schuldig

maakte aan ontucht met 25 jongens en daarvoor in de gevangenis belandde. Enkele jaren later kreeg hij een benoeming in het bisdom Roermond, waar hij opnieuw in de fout ging. Een West-Vlaamse geestelijke die de eerbaarheid van achttien leerlingen had aangerand, belandde op vraag van bisschop De Smedt in Nederland, waar hij zich vele jaren kon verschuilen voor het Belgische gerecht, maar wel godsdienstles mocht geven.

Een schrale troost is dat de commissie-Deetman de beeldvorming in de media over misbruik in de Kerk bestempelt als „vertekend”. Minderjarigen lopen niet meer risico in katholieke instellingen dan in niet-katholieke of in de jeugdopvang.

Aartsbisschop Wim Eijk sprak zijn diepe schaamte uit: „Niet alleen de daders treft blaam, maar ook kerkelijke gezagsdragers die niet accuraat hebben gehandeld en niet het belang van de zorg voor het slachtoffer voorop stelden.”

Op aandringen van Deetman riep de Nederlandse katholieke Kerk al een compensatiecommissie in het leven. Financiële vergoeding is volgens hem onlosmakelijk verbonden met het herstel dat de slachtoffers moet worden geboden. (EDS)

Het rapport van oud-minister Wim Deetman bewijst het lakse beleid van de Kerk inzake seksueel misbruik. © Imageglobe

Medeleven

Na de bloedige aanslag in Luik op 13 december, betuigde mgr. Aloys Joustens, bisschop van Luik, zijn medeleven met de slachtoffers en hun familie. „Wat een zinloos en onaanvaardbaar lijden! Aan de slachtoffers, aan de zwaarbeproefde families, aan de bevolking in shock maak ik mijn medeleven en morele steun over.”

Katholieke media

Jean-Jacques Durré, financieel-economisch journalist, wordt hoofd van de redactie van de Franstalige katholieke media in ons land. Hij volgt Tommy Scholtes op, die communicatieverantwoordelijke werd van de bisschoppen.

Godshuis

Het Sint-Anna Godshuis in Lier, een gebouwencomplex met kapel, wordt gerestaureerd. Vlaams minister Bourgeois, bevoegd voor Onroerend Erfgoed, kende zo'n 700.000 euro subsidie toe.

Nuntius

De paus benoemde de Franse aartsbisschop André Dupuy, totnogtoe nuntius bij de Europese Unie in Brussel en Monaco, tot pauselijke nuntius in Nederland. Hij volgt zijn landgenoot François Bacqué op. (IVH)